

DENET VERGİ DUYURU

Duyuru Tarihi : 04.09.2018
Duyuru No : 2018/146
Yayımlandığı Yer : YAKLAŞIM DERGİSİ
EYLÜL 2018
SAYI : 309

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

mehmet.mac@bdo.com.tr

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

2 YILLIK SÜRE HESABI AÇISINDAN HİSSE SENETLERİNİN EDİNİM TARİHİNİN TESPİTİ KONUSUNDAKİ İDARİ GÖRÜŞ DEĞİŞMİŞTİR

I. GİRİŞ :

Bilindiği üzere,

- Gerçek kişilerce ivazlı olarak elde edilmiş iştirak hisselerinin satış hasılatından, revize edilmiş maliyetin indirilmesi suretiyle oluşan fark, prensip olarak gelir vergisine tabi kazançtır. Ancak anonim şirketlerin iki yıldan fazla süre ile şahsi mamelekte kalan hisse senetleri (Bu tabir TTK'daki pay senetleri ile eş anlamlıdır.) gelir vergisi doğmaksızın satılabilmektedir. (GVK'nun Mük. 80 inci ve 81 inci maddeleri)
- Keza, kurumlar tarafından yapılan iştirak hissesi satışlarında, bu hissenin, hisse senedi ile belgelendiğine bakılmaksızın satılan iştirak hissesinin en az iki tam yıl süreyle aktifte kalmış olması şartıyla ve yasada belirtilen diğer gereklerin de yerine getirilmesi halinde, bu satıştan doğan kazancın $\frac{3}{4}$ 'ü kurumlar vergisinden istisna edilmektedir. (KVK'nun 5/1-e maddesi)

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2017 yılında 8,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 160'den fazla ülkede bulunan 1.500 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 74.000'nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

- Kurumların aktifinde en az iki tam yıl süre ile kalmış olan iştirak hisselerinin satışı KDV'den müstesnadır. (KDV Kanunu'nun 17/4-r maddesi) Satılan iştirak hissesi, hisse senedine (veya geçici ilmuhabere) bağlanmış ise iki yıllık aktifte kalma süresi aranmaksızın KDV istisnası uygulanır. (KDV Kanunu'nun 17/4-g maddesi)

Görüldüğü gibi, bu vergisel imkanlardan yararlanabilmek için satışa konu anonim şirket hissesinin İKİ YIL ELDE TUTULMUŞ OLMASI gerekmektedir.

Bu iki yıllık sürenin hesaplanabilmesi için SATIŞA KONU HİSSE SENEDİNİN EDİNİM TARİHİNİN BİLİNMESİ GEREKMEKTEDİR.

Bu konudaki bilgiler ve görüşlerimiz, daha önce bu dergide yayınlanmış olan bir yazımızda ¹ o günkü İdari görüşler dikkate alınarak belirtilmişti.

Ancak bahsi geçen yazımız yayınlandıktan yaklaşık 6 yıl sonra Maliye İdaresi görüş değişikliğine gitmiştir. Bu nedenle söz konusu yazımız ile birlikte aşağıda açıkladığımız bu yeni idari görüşün de dikkate alınması gerekmektedir.

II. LİMİTED ŞİRKETİN ANONİM ŞİRKETE DÖNÜŞTÜRÜLMESİNDE, LİMİTED ŞİRKET DÖNEMİNDE GEÇEN HİSSEDARLIK SÜRESİNİN DE DİKKATE ALINACAĞI YÖNÜNDEKİ İDARİ GÖRÜŞ ORTADAN KALKMIŞTIR :

1 no.lu dipnotta belirttiğimiz yazımızda bahsedildiği üzere, limited şirketin anonim şirkete dönüştürülmesi durumunda, yeni oluşan anonim şirket hisseleri açısından 2 yıllık süre hesabı yapılırken Maliye İdaresi, limited şirkette geçen hissedarlık sürelerinin de hesaba katılacağı yönünde özelgeler vermekteydi. Örnek olarak bir özelgede ²

“..... limited şirketinizin ..... anonim şirkete dönüşmesi halinde, limited şirket ortağı olan iki ortağa verilen anonim şirkete ait hisse senetlerinin ilk iktisap tarihi olarak söz konusu iki ortağın nev'i değiştiren limited şirketin sermayesine iştirak ettikleri tarihin (11/04/2003) dikkate alınması gerekmektedir.”

denilmişti.

¹ Yaklaşım Dergisi'nin Eylül 2011 sayısında yayınlanan “2 YILLIK SÜRELERİN HESABI AÇISINDAN İŞTİRAK HİSSELERİNİN ELDE EDİLME TARİHİNİN TESPİTİNE İLİŞKİN MEVZUAT VE İDARİ GÖRÜŞLER” başlıklı yazımız.

² İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 20.03.2008 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.16.01/GVK-Mük.80/14082-4988 sayılı muktezası. Bu muktezanın tam metni İstanbul YMM Odası'nın yayın organı olan Platform'un 15.4.2008 tarihli sayısında yer almaktadır.

Fakat Maliye İdaresi sonradan görüş değiştirerek, limited şirkette geçen hissedarlık süresinin 2 yıllık süre hesabında dikkate alınmayacağı yönünde özelge vermeye başlamıştır.

Örnek vermek gerekirse bir özelgede ³

“..... ortağı bulunduğunuz limited şirkete ait ortaklık hakkınız, anonim şirkete dönüşmesinden sonraki bir tarihte (10.05.2017 tarihinde) hisse senedi çıkarılmak suretiyle hisse senedine bağlanmış olduğundan, sahip olduğunuz hisse senetlerinin satışının değer artış kazancı kapsamı dışında değerlendirilmesinin tespitinde, iktisap tarihi olarak şirket hisse senetleri üzerinde tasarruf hakkına sahip olduğunuz (hisse senetlerinin bastırıldığı) 10.05.2017 tarihinin esas alınması gerekmektedir.”

Görüldüğü gibi İdare bu yeni özelgede 2 YILLIK SÜRENİN BAŞLANGIÇ TARİHİ OLARAK HİSSE SENETLERİNİN DÜZENLENDİĞİ TARİHİ ESAS ALMAK SURETİYLE, LİMİTED ŞİRKETTE GEÇEN SAHİPLİK SÜRESİNİ HESABA KATMAMIŞTIR.

Hatta, hisse senedi düzenleme tarihini 2 yıllık sürenin başlangıcı olarak ileri sürmek üzere, anonim şirkete döndükten sonraki hisse senedi bulunmayan süreyi de hesaba katmamıştır. (Bu konu aşağıdaki bölümde ele alınmıştır.)

III.MALİYE İDARESİ’NİN YENİ GÖRÜŞÜ, 2 YILLIK SÜRENİN, ANONİM ŞİRKET HİSSE SENEDİNİN DÜZENLENDİĞİ TARİHTEN İTİBAREN BAŞLAYACAĞI YÖNÜNDEDİR :

1 no.lu dipnotta bahsi geçen yazımızda belirttiğimiz gibi eskiden 2 yıllık sürenin hesabında anonim şirket ortaklık halinin başladığı tarihten mi, yoksa bu ortaklık hakkının hisse senedi düzenlenmek suretiyle belgelendirildiği tarihten itibaren mi başladığı konusunda bir İdari görüşe rastlanmıyordu.

Ancak, Maliye İdaresi’nin anonim şirkete dönüşen limited şirkette geçen hissedarlık sürelerini dahi kabul eden geniş ve olumlu yorumu dikkate alınarak, hisse senedi düzenleme tarihinin önem arz etmediği, asıl önemli olan hususun hissedarlık halinin başlaması olduğu yönünde İdari görüş bulunduğu çıkarımı yapılmaktaydı.

Fakat Maliye İdaresi verdiği yeni özelgelerde bu olumlu yorumu terk ederek çok katı bir tutum içine girmiş, hisse senedinin düzenlenmesinden önceki anonim şirket hissedarlık sürelerini dahi kabul etmemeye başlamıştır.

3 no.lu dipnotta yer alan bu görüş 2 adet özelgede ⁴ ⁵ daha tekrarlanmış olup bu yeni özelgelerin İdari görüş değişikliği anlamına geldiği hususu, Maliye İdaresi yetkilileri tarafından da şifahen teyit edilmiştir.

³ İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı’nın 14.02.2018 tarih ve 154561 sayılı özelgesi.

⁴ İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı’nın 21.04.2017 tarih ve 110961 sayılı özelgesi.

4 no.lu dipnotta belirtilen özelgede ;

“..... geçici ilmuhaberlerin ilk iktisap tarihi olarak, tevsik yükümlülüğü tarafınıza ait olmak üzere, geçici ilmuhaberlerin çıkarıldığı tarihin esas alınması gerekmekte .....”

denilmiştir.

5 no.lu dipnotta belirtilen özelgede ise ;

“..... 5/3/2012 tarihinde hisselerini satın alma yoluyla iktisap ettiğiniz ... Tic. A.Ş.'deki ortaklık payınız 5/2/2016 tarihinde hisse senedi çıkarılmak suretiyle hisse senedine bağlanmış olduğundan, tarafınıza ait hisse senetlerinin iktisap tarihi olarak şirket hisse senetleri üzerinde tasarruf hakkına sahip olduğunuz 5/2/2016 tarihinin esas alınması gerekmektedir.”

denilmek suretiyle anonim şirkette hissedarlığın başlamasına rağmen 2 yıllık sürenin başlamayacağı, 2 yıllık sürenin başlayabilmesi için hisse senedi düzenlenmesi (veya geçici ilmuhaber çıkarılması) gerektiği ileri sürülmüştür.

Her ne kadar GVK'nun mükerrer 80/1 inci maddesinde ;

“..... 2 yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç .....”

ifadesi, lafzen hisse senedinin düzenlenmesinden itibaren 2 yıl geçmesi gerektiği izlenimi vermekte ise de kanun koyucunun 2 yıllık süre ile kast ettiği şey esas itibariyle hissedarlık süresidir. Çünkü burada önemli olan hisse satıcısının kısa süreler içinde hisse alım satımı mı yaptığı, yoksa gerçek bir hisse yatırımcısı mı olduğudur.

Başka bir anlatımla iki yıllık sürenin konulma nedeni hisse sahipliğinin yatırım amaçlı mı yoksa spekülatif amaçlı mı olduğunu belirlemektir. Hissedar olunma tarihinin iki yıldan daha geride olduğu tevsik edilebiliyorsa, bu hissedarlığı temsil eden hisse senedinin çıkarılış tarihinin önemi olmamalıdır.

---

⁵ İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 21.06.2017 tarih ve 181606 sayılı özelgesi.

IV. YENİ İDARİ GÖRÜŞ KARŞISINDA YAPILMASI GEREKENLER :

Yukarıdaki bölümlerde belirttiğimiz gibi YENİ İDARİ GÖRÜŞ 2 YILLIK SÜRENİN, HİSSE SENEDİNİN DÜZENLENDİĞİ TARİHTEN İTİBAREN BAŞLAYACAĞI YÖNÜNDEDİR.

Gerçek kişilerin sahip olduğu hisselerin satışında vergi aranmaması için, satılan hissenin ANONİM ŞİRKET hissesi olması gerekmektedir. Gerçek kişilerce sahip olunan limited şirket hisseleri satıldığında, sahiplik süresine bakılmaksızın, satış bedelinden, edimin bedelinin TEFE (TEFE uygulamadan kalktığı için bunun yerine geçen Yİ-ÜFE) endeksine göre güncellenmiş halinin çıkarılması suretiyle bulunan fark gelir vergisinin konusuna girmektedir. (Çünkü limited şirket ortaklık payları hisse senedine bağlanamamaktadır.) Endeksleme yapılabilmesi için artış oranının %10 veya üzerinde olması gerekmektedir.

Bu nedenle, hisse satış ihtimali bulunan limited şirketlerin bir an önce ANONİM ŞİRKETE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ, yine bu durumda olup YENİ KURULAN ŞİRKETLERİN ANONİM ŞİRKET OLMASI ve Maliye İdaresi'nin yeni görüşü nedeniyle SATIŞI MUHTEMEL TÜM ANONİM ŞİRKET İŞTİRAK HİSSELERİ İÇİN BİR AN ÖNCE HİSSE SENEDİ DÜZENLENMESİ tavsiye olunur.

V. ANONİM ŞİRKET HİSSE SENEDİNİN NASIL DÜZENLENECEĞİ, DÜZENLEME TARİHİNİN NASIL TEVSİK EDİLECEĞİ ve GEÇİCİ İLMUHABERLERİN DURUMU :

Türk Ticaret Kanunu'na (TTK) göre hisseler hamiline veya nama yazılı olabilmektedir.

Bedelleri tamamen ödenmemiş hisseler için hamiline yazılı hisse senedi çıkarılamaz. Bedelleri tamamen ödenmemiş hisseler için çıkarılan hamiline yazılı hisse senetleri geçersizdir.

TTK'na göre hamiline yazılı hisselerle ilişkin olarak hisse senedi düzenlenmesi zorunludur.

TTK'nun 486/2 maddesi uyarınca hisseler hamiline yazılı ise yönetim kurulu, hisse bedelinin tamamının ödenmesi tarihinden itibaren üç ay içinde hisse senetlerini düzenleyip pay sahiplerine dağıtır.

Yönetim kurulunun hamiline yazılı hisse senetlerinin düzenlenmesine ilişkin kararı tescil ve ilan edilir.

Nama yazılı hisseler için ise hisse senedi düzenlenmesi mecburiyeti yoktur.

Bazı anonim şirketlerde kuruluştan bu yana nama yazılı hisseler için hiç hisse senedi düzenlenmemiş olabilir. Hisselerden bir kısmı hisse senedi ile belgelenmekte iken bir kısım hisseler hisse senedine bağlanmamış olabilir.

Ancak, azınlığın istemde bulunması halinde nama yazılı hisse senedi düzenlenip tüm nama yazılı hisse senedi sahiplerine dağıtılması gerekir.

TTK'nun 487'inci maddesine göre nama ve hamiline yazılı hisse senetlerinin; şirketin unvanını, sermaye tutarını, kuruluş tarihini, bu tarihteki sermaye tutarını, çıkarılan hisse senedinin tertibini, bunun tescili tarihini, senedin türünü ve itibarî değerini, kaç payı içerdiğini belirtmesi ve şirket adına imza etmeye yetkili olanlardan en az ikisi tarafından imza edilmiş olması şarttır. Hisse senetlerine ayrıca düzenlenme tarihini tevsik maksadıyla düzenlenme tarihinin de belirtilmesinde hiçbir engel bulunmamaktadır.

Nama yazılı hisse senetlerinin ayrıca; sahiplerinin adı ve soyadını veya ticaret unvanını, yerleşim yerini, pay senedi bedelinin ödenmiş olan miktarını da açıklaması gerekir. Bu senetler şirketin pay defterine kaydolunur. Pay defterine kayıt aşamasında da hisse senetlerinin düzenlenme tarihinin belirtilmesi uygun olacaktır.

TTK'da hisse senedinin özellikle sahteciliği önleyebilecek belirli nitelikteki kağıtlara basılmasını öngören bir açıklığa yer verilmemiştir. Yine, hisse senetlerinin matbaada bastırılmasının istenmesi halinde matbaaların hangi belgeleri arayacakları da sayılmamıştır. Yalnızca kapalı şirketlerde baskı şeklinde imzanın delikli olması veya sahtekârlığı engelleyici diğer güvenlik önlemlerinin uygulanması gerektiğine yer verilmiştir.

Düzenlenen hisse senedi istenildiği kadar payı temsil edebilir. Örnek vermek gerekirse %40 ve %60 oranda hissedarı bulunan bir anonim şirketin hisse senetleri %40 pay için 1 adet %60 pay için 1 adet olmak üzere düzenlenebilir. Hisse senedindeki pay miktarı bu şekilde büyük tutulduğu takdirde, ileride yapılacak kısmi satışta mevcut hisse senedinin iptali ve yerine ihtiyaca uygun birden fazla hisse senedi düzenlenmesi gerekebilir. Bu şekilde yeni düzenlenen hisse senetleri iptal edilen hisse senetlerinin edinim tarihine tabi olmalıdır.

TTK'da geçici ilmuhaberlerle ilgili olarak yalnızca madde 486/2'de hisse senedi bastırılınca kadar ilmuhaber çıkarılabileceği ve ilmuhaberlere kıyas yoluyla nama yazılı hisse senetlerine ilişkin hükümler uygulanacağı belirtilmiştir. (NOT: TTK'nun 492. maddesinde pay senetleri için BASTIRILMA tabiri kullanılmakla beraber bu tabir ile kastedilen husus matbaada bastırma mecburiyeti olarak algılanmamalıdır. Hisse senedinin printerde boş bir A4 kağıda yazdırılmak hatta el ile yazılmak suretiyle dahi düzenlenmesi mümkündür.)

232 No.lu GVK Tebliği'nin 5. bölümünde geçici ilmuhaberlerin hisse senedi rolü oynayabildiği bu nedenle, "..... ilmuhaberlerin elden çıkarılmasından doğan kazançların vergilendirilmesinde Gelir Vergisi Kanunu'nun hisse senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların vergilendirilmesine ilişkin hükümlerinin uygulanması ....." gerektiği belirtilmiştir.

Geçici ilmuhaberlerin içeriği ve düzenlenme prosedürü hisse senedi ile aynıdır. Bu nedenle doğrudan hisse senedi düzenlenmesi daha mantıklıdır ve muhtemel bazı tartışmaları peşinen önleme açısından tercih edilmelidir.

Bir hisse senedi veya ilmuhaber, tedavülü mümkün olmayacak derecede yıpranmış veya bozulmuşsa ya da içeriği veya ayırt edici özellik ve nitelikleri tereddüde yer bırakmayacak tarzda anlaşılamıyorsa, sahibi, giderlerini peşin ödemek şartıyla, şirketten yeni bir senet veya ilmuhaber istemek hakkını haizdir.

Yukarıda açıkladığımız vergisel nedenlerle, özellikle hisse satışının söz konusu olabileceği anonim şirketlere ait paylar için yukarıda açıkladığımız nedenlerle (2 yıllık süreyi başlatabilmek amacıyla) bir an önce hisse senedi düzenlenmelidir.

HİSSE SENEDİNİN HANGİ TARİHTE DÜZENLENDİĞİNİN TEVSİKİ ÖNEMLİDİR. Çünkü Maliye İdaresi'nin yeni görüşü 2 yıllık sürelerin hisse senedi düzenleme tarihinden itibaren başlayacağı yönündedir.

Düzenleme tarihinin tevsiki için normalde, hisse senedi düzenlenmesine dair yönetim kurulu kararının alınıp notere onaylatılması ve bu karara atıf yapılarak ve tarih konulmak suretiyle hisse senedi düzenlenmesi yeterlidir. Buna ilave olarak düzenlenen hisse senetlerinin suretlerinin noterde aslı gibidir anlamında tasdik ettirilmesi tarih tevsikini kuvvetlendirebilir. (NOT: Hisse senetlerinin doğrudan noter huzurunda düzenlenmesi, noterler tarafından kabul edilmemektedir.) Her ne kadar Avukatlık Kanunu'nun 56. maddesinde, avukatların takip ettikleri işlerle ilgili aslı kendilerinde bulunan her türlü belgenin örneklerini kendilerinin onaylayarak yargı mercileri ve diğer adalet dairelerine verebilecekleri belirtilmiş ise de, bu tasdik yetkisi hisse senedi suretinin tasdikini kapsamadığı için, avukatın yapacağı suret tasdiki geçerli olmayacaktır. Ancak avukatın hisse senedi düzenleme fiili konusundaki şahadetini ve düzenleme işleminin hangi tarihte yapıldığını belirten yazılı beyanının tevsik için yardımcı unsur oluşturabileceği kanaatindeyiz.

VI. SONUÇ :

Maliye İdaresi gerçek kişiler tarafından sahip olunan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların vergilendirilmemesini sağlayan 2 yıllık elde tutma süresinin hesabında, eskiden anonim şirkete dönüşen limited şirketlerde geçen süreleri dahi kabul etmekte iken, sert bir dönüşle görüş değiştirerek, 2 YILLIK SÜRENİN BAŞLANGICI OLARAK ANONİM ŞİRKET HİSSE SENEDİNİN DÜZENLENME TARİHİNİN DİKKATE ALINCAĞI şeklinde yeni bir görüş benimsemiş bulunmaktadır.

Bizim anlayışımız İdare'nin eski görüşünün daha isabetli olduğu yönündedir.

Ancak tarhiyat riskinden korunmak amacıyla Maliye İdaresi'nin yeni görüşünün göz önünde tutulması gerektiği tabiidir.

Bu nedenle payları hisse senedine bağlanmamış olan anonim şirketlerin, 2 yıllık süreyi başlatabilmek amacıyla hisse senedi düzenlemelerinde ve düzenleme tarihini tevsik edebilir durumda olmalarında yarar vardır.

Konumuzun dışında olmakla beraber iştirak hisselerinin satılması ihtimali bulunan limited şirketlerin yine 2 yıllık sürenin başlatılması amacıyla anonim şirkete dönüştürülmesi ve paylarının hisse senedine bağlanması isabetli olacaktır.

İŞTİRAK HİSSELERİNİN ALINIP SATILMASINDAN DOĞAN KAZANÇLARIN VERGİLENDİRİLMESİNİ DOĞRU BULMUYORUZ.

ÇÜNKÜ;

- BÖYLE BİR VERGİLEME HEM EKONOMİK AÇIDAN UYGUN DEĞİLDİR
- HEM DE VERGİ MÜKERRERLİĞİ İÇERME İHTİMALİ ÇOK YÜKSEKTİR. (İştirak hisselerinin değerinin yükselmesi genellikle dağıtılmamış karların birikiminden veya şirketin sahip olduğu varlıkların değer kazanmasından kaynaklanır. Dağıtılmamış karlar zaten vergilenmiştir. Değer artışları da paraya dönüştüğünde şirket nezdinde zaten vergilenecektir.)

BU NEDENLERLE HER TÜRLÜ İŞTİRAK HİSSESİ SATIŞININ ŞART ARANMAKSIZIN TÜM VERGİLERDEN MUAF TUTULMASINI SAĞLAYACAK YASAL DÜZENLEME YAPILMASINDA İSABET BULUNDUĞU GÖRÜŞÜNDEYİZ.